

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۸۳۸: آغاز؛ کان من حدیث النابغة و اسمه زیاد بن معویه؛ انجام؛ نجز شعر النابغة الذیانی.
- خط: نسخ، بی کا، تا: اوآخر قرن ۴۸ واقف: ملکزاده کوثر؛ کاغذ: دارچینی، جلد: تیماج جگری، ۱۰۶ گ، اندازه: ۲۸/۵×۱۹/۳ سم [ف: ۷-۲۶]
۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۷۳۰۴/۲: آغاز؛ کان من حدیث نابغه و اسمه زیاد بن معاویه بن جابر بن خباب؛ انجام: اذا شاء منهم ناشی در تحت له xx لطيفة طی اکشیح رایة الكفل.
- خط: نسخ، کا: ابوتراب بن محمد، تا: ۱۲۴۵ق، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۴۴ گ (۱۰۶پ)، ۲۰ سطر [ف: ۲۵-۲۰]
۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۷۲۱/۳: خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۴۸ق [مختصر ف: ۳۷]
۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۸۳۵/۲: آغاز؛ بسمله، کان من حدیث النابغة و اسمه زیاد بن معویه؛ انجام: قد نجز دیوان شعر النابغة
- خط: نسخ، کا: حسن بن کاظم حسینی همدانی، تا: ۱۲۴۹ق؛ کاغذ: سفید فرنگی، ۷۰ ص (۱۸۱-۱۱۱)، ۲۳ سطر [۱۵/۵×۸/۵]، اندازه: ۲۴/۵×۱۶/۵ سم [ف: ۷-۷]
۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۳۶۲: آغاز؛ کان من حدیث النابغة و اسمه زیاد بن معویه؛ انجام: قد نجز دیوان شعر النابغة
- خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۲۴۹ق [رايانه]
۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۵۹۵۰/۱: آغاز؛ کان من حدیث نابغه و اسمه زیاد بن معاویه؛ انجام: من نیر قد تجرد لذلک.
- خط: نسخ، کا: موسوی درب امامی، تا: ۱۲۷۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج، ۱۱۹ ص (۱۲۱-۲)، ۲۱ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱ سم [ف: ۱۷-۳۳]
۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۸۴۲/۱۰: خط: نسخ، کا: ابوالقاسم وفا، تا: قرن ۱۳؛ ۱۲۵-۱۲۲ ص (۱۲۵-۱۲۲) [ف: ۶-۶]
۸. اراک؛ دهگان؛ شماره نسخه: ۱۷۷/۲: خط: نتیلی زیاد بن معاویه، کا: محمد علی ابن حاج محمد صادق دهکردی، تا: قرن ۱۳؛ ۱۳ گ (۲۴۱پ-۲۶۳پ)، اندازه: ۱۵×۲۳ سم [ف: ۱-۲۲]
۹. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۴۳۳۶: آغاز؛ بسمله، قال النابغة الذیانی يمدح؛ انجام: و قال في وقعة عمروبن الحرت الاصغر الغانی.
- خط: نسخ، بی کا، بی تا [القبائی: ۲۶۸-۲۶۸]

القدس السلام المؤمن المهيمن ... اما بعد در عهد دولت ابد مدت». آغاز قصيدة: «به بندگی خداوند و شهربیار جهان xx هر آنکه سر ننهد از تنش براید جان»، پایان: «تا بود اسلام را تاریخ هجرت در میان xx هی بیرد سر ز کافر خسرو صاحبقران»؛ خط: نستعلیق زیبا، کاتب = مؤلف، بی تا، گویا همان نسخه است که به شاه تقدیم شده؛ مجلول، دارای سه موضع؛ جلد: تیماج مشکی، ۱۵ گ، ۸ سطر، اندازه: ۳۲×۲۰/۵ سم [ف: ۱۴-۱۱۶]

● دیوان مینای اصفهانی / شعر / فارسی

d.-e mīnā-ye esfahānī

مینای اصفهانی، - ۱۲۸۷ قمری
mīnā-ye esfahānī (- 1870)

[دنا ۴۰۶/۴؛ متزوی ۲۵۵۸]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۳:

آغاز: پس از سمله. هذا کتاب دیوان مینای اصفهانی: ای خدیوی که به درگاه تو هر صبح و مسا xx قیصر روم نهاده به سر خود افسر / ناگه دگری گفتا کای خلق من ای دون xx مهرومہ او ساز متنان نیک خبر دار؛ انجام: مرخصی که روی ای عزیز جانی من xx بسوی معركه در جنگ لشکر دشمن / برو که بلکه بکوشی و قطره آبی xx بیاوری ز برای سکینه اریابی قصاید و غزلیات؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ با یادداشت خرید حسین بن مهدی در رجب ۱۲۸۹ در میانه؛ کاغذ: سفید، جلد: تیماج ترباکی، ۱۳۰ گ، ۱۵ سطر (۱۴×۶)، اندازه: ۱۵×۲۱ سم [سنا: ف: ۲-۶]

تهران؛ مفتاح؛ شماره نسخه: ۷۲۷:
همان نسخه بالا [نشریه: ۷-۱۶۶]

● دیوان نابغه / شعر / عربی

d.-e nābeqe

نابغه ذیانی، زیاد بن معاویه، - ۱۸؟ قبل هجرت
nābeqe-ye zobyānī, zīyād ebn-e mo‘āviye (- 604)
چاپ: بیروت، دار الفکر، محقق: شکری فیصل، چاپ اول، ۲۷۵ ص، ۱۳۸۷ق.
[دنا ۴۰۶/۹؛ الذریعه ۱۱۴۵/۹؛ سرکیس ۹۰۸ و ۱۰۹؛ سزگین، ج ۲، جزء ۲۲۸/۲]

شرح و حواشی:

- شرح دیوان نابغه الذیانی؛ بظیوسی، عاصم بن ایوب (۴۹۴-)
- شرح القصيدة الدالیة النابغة؛ قراچه داغی، محمد رضا بن نور محمد (۱۴-)
- شرح قصيدة النابغة الذیانی (۲ عنوان)
- شرح دیوان نابغه (۲ عنوان)

d.-e nābolosī

● دیوان نابلسی / شعر / عربی

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فتحا)، جلد پانزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱۲/۱۳۹۱